

## GÖÇLER VE GÖÇLERİN NEDENLERİ

**Göç:** İnsanların çeşitli nedenlerden dolayı yaşadıkları yerleri geçici ya da sürekli olarak değiştirmesidir. Bu nedenler itici ya da çekici olabilir. Göç alan yerlerde çekici faktörler, göç veren yerlerde ise itici faktörler etkilidir.

## Doğal Nedenler

- ▶ Deprem
- ▶ Tsunami
- ▶ Yangın
- ▶ Su kıtlığı
- ▶ Erozyon

## Sosyal-Kişisel Nedenler

- ▶ Eğitim
- ▶ Sağlık
- ▶ Dinlenme
- ▶ Eğlence
- ▶ Dinî nedenler

## Siyasi Nedenler

- ▶ Siyasi baskılar
- ▶ Mübadele
- ▶ Savaşlar
- ▶ Sınır değişikliği
- ▶ Terör

## Ekonomik Nedenler

- ▶ Geçim sıkıntısı
- ▶ Gelir dengesizliği
- ▶ İş imkânları
- ▶ Toprakların miras yoluyla parçalanması

## Yapıldığı Yerin Özelliğine Göre Göçler

- ▶ Kırdan-Kıra
- ▶ Kırdan-Kente
- ▶ Kentten-Kente
- ▶ Kentten-Kıra

## Süresine Göre Göçler

- ▶ Sürekli Göçler
- ▶ Geçici Göçler

## Oluşum Nedenlerine Göre Göçler

- ▶ Zorunlu Göçler
- ▶ Gönüllü Göçler

## Sınır Geçme Durumuna Göre Göçler

- ▶ İç Göçler
- ▶ Dış Göçler

## Türklerin Orta Asya'dan Göçü ve Kavimler Göçü

## Türklerin Orta Asya'dan Göçü

**Türklerin Anayurdu:** Türklerin Orta Asya'da yaşadığı yerin sınırları doğuda Gobi Çölü ve Baykal Gölü'nden batıda Hazar Gölü'ne; güneyde Tanrı Dağları ve Gobi Çölü'nden kuzeyde Rusya bozkırlarına kadar uzanır.

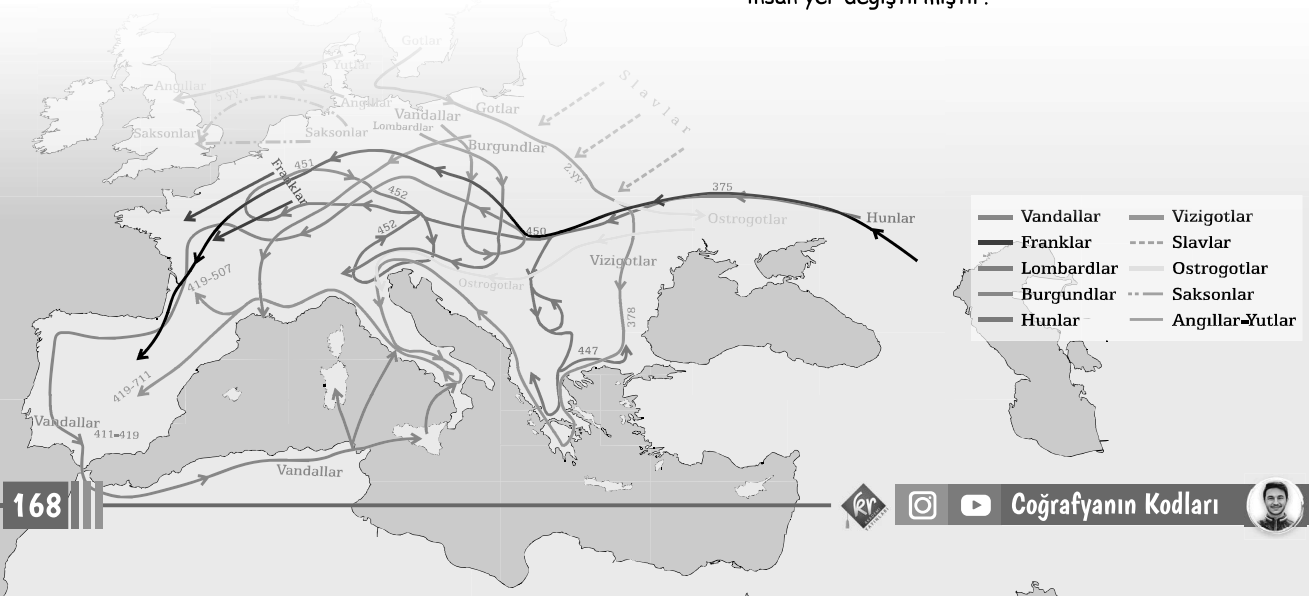
**Kavimler Göçü:** MS 350-800 yılları arasında Asya Kıtası'ndan Avrupa Kıtası'na yapılan göçlerdir. Hunların göç hareketi Avrupa'daki birçok kavmin yer değiştirmesine neden olmuş ve büyük bir göç dalgası başlatmıştır.

## Yeni Dünya'ya Göçler

15. yüzyılda Avrupalıların yeni keşfettiği Amerika ve Okyanusya Kıtası'na yapılan göçlerdir.

İngiltere ve Fransa, Kuzey Amerika'ya; İspanya ve Portekiz Güney Amerika'ya ağırlıklı olarak yerleşerek sömürgeler kurmuşlardır.

- ▶ Afrika'dan Amerika'ya 1525-1866 yılları arasında 12 milyon Afrikalı taşınmıştır.
- ▶ Sanayi Devrimi sonucunda Amerika'ya seyahatler hızlanmış ve tüm bunlar sonrasında toplamda 65 milyon insan yer değiştirmiştir.



### Günümüzde Yapılan Göçler

**Mübadele Göçleri:** Devletlerin karşılıklı anlaşması sonucunda nüfusun yer değiştirmesidir. **Zorunlu** bir göçtür.

- 1923 yılında Türkiye-Yunanistan arasında yapılmıştır. Türkiye'deki Rumlar, Yunanistan'a; Yunanistan'da bulunan Türkler, Türkiye'ye zorunlu olarak göç etmiştir.

**İşçi Göçleri:** Sanayi Devrimi ve tarımda makineleşme ile birlikte kırsal kesimde işsizlik artmış ve insanlar kırdan kente göç etmişlerdir.

- 2. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa ülkelerinde işçi ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacın giderilmesi için Avrupa'ya Kuzey Afrika ülkeleri ve Türkiye'den işçi göçleri gerçekleştirilmiştir.

**Sosyal Olaylar ve Savaş Nedeniyle Göç:** Ülke içinde yaşanan savaşlar, çatışmalar, sosyal olaylar insanların göç etmelerine neden olabilir.

- **Mülteci Göçleri:** İnsanların ülkelerinde ırk, din, siyasi düşüncelerinden dolayı baskı görmeleri sonucunda ülkelerini zorunlu olarak terk etmeleridir. Bu göçü yapanlara mülteci denir. Ülkemize Afganistan ve Suriye'den gelen göçler mülteci göçlerine örnektir.

**Doğal Afetler Sonucunda Göçler:** Yaşanan doğal afetler sonucunda insanlar daha güvenli yerlere göç etmektedirler.

- İrlanda'da 1841-1851 yılları arasında patates üretimi düşmüş ve kıtlık yaşanmıştır. 1 milyon İrlandalı Amerika'ya göç etmiştir.

**Beyin Göçü:** Nitelikli, yetenekli insanların az gelişmiş ülkelere ekonomik imkânların yetersiz olması, araştırmaya ayrılan kaynağın az olması, değer görmemeleri sonucunda gelişmiş ülkelere göç etmeleridir.

- **Beyin Göçü Alan:** ABD, Kanada, Fransa, İngiltere, Norveç gibi gelişmiş ülkeler
- **Beyin Göçü Veren:** Hindistan, Pakistan, İran, Afrika ülkeleri gibi ülkeler

### Türkiye'de Göçler

**Geçici Göçler:** Belirli bir süre için farklı yerlere genelde çalışma amacıyla yapılan göçlerdir. Türkiye'de mevsimlik göçün temelinde ekonomik nedenler yatar.

#### Tarım

- Çukurova'ya pamuk toplamak için yapılır.
- Niğde, Afyon ve Nevşehir'de patates sökmek için yapılır.
- Karadeniz'e çay ve fındık toplamak için yapılır.

#### Yaylacılık

- Karadeniz'de hayvancılık amaçlı, son dönemlerde turizm amaçlı yapılır.
- Akdeniz'de serinlemek amaçlı yapılır.

#### Turizm

- Ege ve Akdeniz'e yaz mevsiminde yapılır.



## Sosyal-Siyasi Olayların Neden Olduğu Göçler

Mübadeleler, savaşlar, kan davaları, iç karışıklıklar nedeniyle yapılan göçlerdir.

- 1923 yılında Türkiye-Yunanistan arasında mübadele göçü yapılmıştır. Türkiye'deki Rumlar, Yunanistan'a; Yunanistan'da bulunan Türkler, Türkiye'ye zorunlu olarak göç etmiştir.
- 1923-1960 arasında Bulgaristan'dan 374, Yugoslavya'dan 269 bin, Romanya'dan 121 bin Türk Türkiye'ye gelmiştir.
- 1989'da Bulgaristan'dan 400 bin Türk Türkiye'ye gelmiştir.
- Geçici koruma kapsamında 3.751.889 Suriyeli vatandaş Türkiye'ye göç etmiştir.
- Afganistan'dan gelen toplamda 300 bin sığınmacı Türkiye'de yaşamaktadır.

## Dikkat Et!

- Türkiye'de göçlerin çoğu kırdan kente yapılır. Kırdan kente yapılan bu göçlerin en önemli nedeni sanayileşme, yani ekonomik nedenlidir. 1960 sonrasında bu göç hareketi başlamıştır.
- Şehir nüfusunun artması sonucunda son yıllarda şehirden şehre ve şehirden kıra göçler başlamıştır.
- Göç önce yakın şehre, sonra daha büyük şehre giderek gerçekleştiğinde buna aşamalı göç denir.
- Alınan göç ve verilen göç arasındaki farka net göç denir.
- Son yıllarda İstanbul ve Ankara gibi şehirlerden başka şehirlere göçler giderek artmaktadır.

## Göç Veren Yerde Oluşan Mekânsal Etkiler

- Nüfus azalır.
- Meskenler boş kalır ve bazıları yıkılır.
- Genelde gençler gider ve yaşlılar kalır.
- Üretim buralarda azalır.
- Okulların ve sağlık kuruluşlarının kapanmasına neden olur.
- Tarım arazileri boş kalır.

**Dış Göçler:** Ülkemize yurt dışından gelen göçler arasında en fazla sığınmacılar bulunur. Çalışma amacıyla gelenler azdır. Ülkemizden giden göçler daha çok Avrupa kıtasına yapılır.

- 1960 yılında Almanya, Fransa, Hollanda gibi ülkelere işçi göçleri verilmiştir.

## Doğal Olayların Neden Olduğu Göçler

- 1992 Erzincan, 1999 Gölçük, 2011 Van ve 2023 Kahramanmaraş depremi sonrası yaşanmıştır.
- Çaykara'da yaşanan heyelan sonucunda Van Özalp'a göçler yaşanmıştır.

## Türkiye'de Göçlerin Etkileri

- Göç, toplumların hem sosyal hem de ekonomik yapısında değişiklikler meydana getiren bir nüfus hareketidir.
- Bu yer değiştirme hareketi, bazı yerlerde nüfusun azalmasına, bazı yerlerde de nüfusun artmasına neden olmaktadır.

## Göç Alan Yerde Oluşan Mekânsal Etkiler

- Plansız kentleşme ve gecekondulaşma yaşanır.
- Alt yapı yetersizlikleri ortaya çıkar.
- Okullar yetersiz kalır.
- Yeni yerleşim yerleri açmak için doğal çevreye zarar verilir.
- Şehirler giderek büyür ve fabrikalar şehirlerin içinde kalır.
- Trafik artması ve yakıt kullanımı sonucunda yoğun hava kirliliği yaşanır.
- Kültürler arasında etkileşim olur.
- Atıklar artar. Çöp dağları oluşur ve çevre sorunları artar.

## EKONOMİK FAALİYETLERİN ÖZELLİKLERİ

**Ekonomik Faaliyet:** İnsanların; yaşamlarını devam ettirebilmek, ihtiyaçlarını karşılayabilmek veya daha iyi yaşam şartlarına sahip olabilmek için buldukları mesleki faaliyetlere genel olarak ekonomik faaliyetler denir.

### 1. Ekonomik Faaliyetler

- Doğadan doğrudan ya da dolaylı olarak ürün elde etme faaliyetidir.
- Gelişmişlik seviyesi arttığında bu alanda çalışanların oranı giderek azalır.
  - Balıkçılık
  - Tarım
  - Hayvancılık
  - Ormancılık
  - Madencilik

### 2. Ekonomik Faaliyetler

- Doğadan elde edilen ürünlerin işlenerek yeni ürünlere dönüştürülmesini ifade eder.
- Sanayi devrimi ile önemli bir alana dönüşmüştür.
  - Sanayi faaliyetleri
  - İnşaat ve bayındırlık
  - Enerji Üretimi

### 3. Ekonomik Faaliyetler

- İnsanlara ve diğer ekonomik faaliyetlere ürün ve hizmet sağlanmasını ifade eder.
- Gelişmişlik seviyesi arttığında bu alanda çalışanların oranı artış gösterir.
  - Ulaşım
  - Ticaret
  - Pazarlama
  - Sağlık

**4. Ekonomik Faaliyetler:** Teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan bilgi toplama, bilgiyi işleme, değiştirme ve yayma çalışmalarını kapsar. Yazılım, grafik-tasarım, reklam yayıncılığı, coğrafi bilgi sistemleri gibi alanları kapsar.

**5. Ekonomik Faaliyetler:** Karar verme kısmında bulunan üst düzey yöneticileri kapsar. Bu sektörde çalışanların sayısı azdır ama dünya üzerinde etkileri fazladır.

## EKONOMİK FAALİYETLER VE GELİŞİMİŞLİK

### 1. Gelişmiş Ülkeler

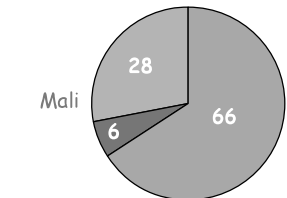
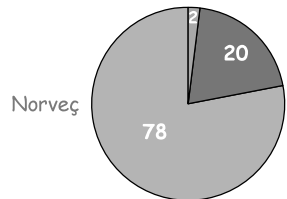
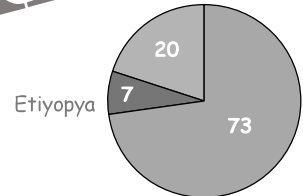
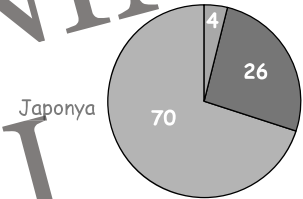
- Gelişmiş ülkelerde çalışan nüfusun büyük bölümü hizmet sektöründe istihdam edilir.
- Çalışan nüfusun bu ülkelerde az olması, buralarda tarım ve sanayinin az olduğu anlamına gelmez. Bu durum tarımsal üretim ve sanayide modern yöntemlerin ve teknoloji kullanımının fazla olmasından kaynaklanır.

### 2. Az Gelişmiş Ülkeler

- Az gelişmiş ülkelerde çalışan nüfusun büyük bölümü tarım sektöründe istihdam edilir.
- Az gelişmiş ülkelerde tarımsal faaliyetler modern yöntemlerle yapılamaz ve teknolojiye yoksundur. Bu yüzden tarım sektöründe çalışacak insan sayısına ihtiyaç fazladır.

### Son yıllarda ortaya çıkan meslekler

- İş Sürekliliği Uzmanı
- Elektronik Ticaret Uzmanı
- Sosyal Medya Yöneticisi
- Blogger
- Youtuber
- Çevre Yenileme Uzmanı
- Geri Dönüşüm Koordinatörleri
- Enerji Denetçisi
- Yeşil Pazarlamacılar
- Okul-Ev İlişkileri Uzmanı



- Birincil Ekonomik Faaliyetler: Tarım
- İkincil Ekonomik Faaliyetler: Sanayi
- Üçüncül Ekonomik Faaliyetler: Hizmet

